

KREDITILSYNET

The Financial Supervisory Authority of Norway

Høringsnotat om endringer i årsregnskapsforskrifter for foretak under tilsyn

Dato: 27. mai 2009

Kredittilsynet

Tlf. 22 93 98 00

post@kredittilsynet.no

www.kredittilsynet.no

Innhold

1. Innledning	3
2. Forsikringsselskaper	3
2.1 Generelt	3
2.2 Særskilte lettelser i kravene til noteopplysninger	3
2.3 Børsnoterte selskaper som ikke inngår i konsern	5
2.4 Delårsregnskap i fjerde kvartal	6
3. Banker og finansieringsforetak	7
4. Verdipapirforetak	7
4.1 Forenklet anvendelse av IFRS	7
4.2 Regnskapslovens bestemmelser for små foretak	7
5. Merknader til utkast til forskriftsendringer	9
6. Utkast til forskriftsendringer	12
Vedlegg	
IFRS pr. 1. januar 2009 og enkelte senere endringer	16

1. Innledning

Dette høringsnotatet inneholder enkelte forslag til endringer i årsregnskapsforskrifter for foretak under tilsyn. Forslag til endringer i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er omtalt i kapittel 2, mens forslag til endringer i årsregnskapsforskriften for banker og finansieringsforetak er omtalt i kapittel 3. Videre foreslås enkelte endringer i årsregnskapsforskriften for verdipapirforetak, jf. kapittel 4.

2. Forsikringsselskaper

2.1 Generelt

Årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper er gjennom endring av 4. april 2008 og 30. januar 2009 i hovedsak tilpasset IFRS. Forskriftsendringene knyttet til noteopplysninger som ble fastsatt 30. januar 2009 var basert på Kredittilsynets forslag i høringsnotat av 26. september 2008. Flere høringsinstanser ga uttrykk for at ytterligere lettelse bør innføres for små forsikringsselskaper. På den bakgrunn ble det i første omgang tatt inn en overgangsregel for regnskapsåret 2008 som muliggjorde adgang til å følge tidligere regler istedenfor IFRS på enkelte utvalgte områder. I dette høringsnotatet vurderes behovet for mer permanente lettelse, se nærmere omtale i punkt 2.2.

I punkt 2.3 foreslås det at selskaper med verdipapirer notert på regulert marked som kun utarbeider selskapsregnskap, ikke kan benytte de særlige lettelsene fra IFRS som nevnt i årsregnskapsforskriften § 3-1 (innregning og måling) og i utkast til § 5-6 annet ledd (noteopplysninger).

I punkt 2.4 foreslås det at selskaper, som ikke har verdipapirer notert på regulert marked, kan unnlate å utarbeide delårsregnskap for fjerde kvartal.

For øvrig foreslås det enkelte tekniske endringer i forskriften, se nærmere omtale i merknadene til utkast til forskriftsendringer i kapittel 5.

2.2 Særskilte lettelse i kravene til noteopplysninger

2.2.1 Innledning

Det er fremført fra flere hold at det bør fastsettes lettelse i kravene til noteopplysninger for små forsikringsselskaper. Det er vist til at overgang til IFRS medfører betydelig arbeidsmengde for mindre forsikringsselskaper som i utgangspunktet har begrensede ressurser og kompetanse. Forsikringsselskaper som ikke inngår i IFRS-konsern er innrømmet særskilte lettelse når det gjelder innregning og måling, jf. årsregnskapsforskriften § 3-1. Kredittilsynet ser det derfor som naturlig også å vurdere behovet for lettelse i forhold til noteopplysningskravene. Utgangspunktet for denne vurderingen bør være overgangsregelen for noteopplysninger som ble gitt for regnskapsåret 2008.

I punkt 2.2.2 gis det en beskrivelse av overgangsregelen. Punkt 2.2.3 inneholder vurdering av og forslag til mer permanente lettelser.

2.2.2 Overgangsregelen for regnskapsåret 2008

Overgangsregelen i årsregnskapsforskriften § 7-3 fjerde til sjette ledd ga forsikringsselskaper og filialer som ikke inngår i IFRS-konsern, adgang til å fravike kravene om opplysninger i IFRS 4 *Forsikringskontrakter*, IFRS 7 *Finansielle instrumenter – opplysninger* og IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler*. Skadeforsikringsselskaper som ikke inngår i IFRS-konsern kunne i tillegg fravike kravene om opplysninger i noter i IAS 40. Ved avvik fra IFRS skulle selskapene anvende tidligere bestemmelser i forskriften, dvs. bestemmelser som gjaldt for regnskapsåret 2007, se nærmere beskrivelse nedenfor.

IFRS 4

Etter § 7-3 fjerde ledd kunne selskapene fravike opplysningskravene i IFRS 4 med unntak av nr. 37 bokstav a om regnskapsprinsipper. Ved avvik fra standardens krav til opplysninger om gjenforsikringseiendeler, gjaldt opplysningskravene i forskriftens tidligere § 5-16a, jf. forskriften § 7-3 sjette ledd. Sistnevnte bestemmelse ble tatt inn i forskriften i 2007 for skadeforsikringsselskaper som en tilpasning til IFRS 4. I overgangsregelen for regnskapsåret 2008 ble bestemmelsen gitt tilsvarende anvendelse for livsforsikringsselskaper, jf. § 7-3 sjette ledd annet punktum.

IFRS 7

Etter § 7-3 fjerde ledd kunne selskapene fravike IFRS 7 med unntak av nr. 8 om balanseførte verdier av kategorier finansielle instrumenter og nr. 21 om regnskapsprinsipper. Ved avvik fra standardens krav, gjaldt opplysningskravene i forskriftens tidligere § 5-7 (finansiell risiko), § 5-14 (obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning), § 5-15 (utlån, pantelån og plassering hos kredittinstitusjoner), § 5-15a (institusjoner som vurderer utlån i samsvar med utlånsforskriften) og § 5-16 (finansielle derivater), jf. § 7-3 sjette ledd.

IAS 37

Etter § 7-3 fjerde ledd kunne selskapene fravike samtlige opplysningskrav i IAS 37. Ved avvik fra standardens krav, gjaldt opplysningskravene i forskriftens tidligere § 5-27 (poster utenfor balansen) og § 5-41 (betingede utfall), jf. § 7-3 sjette ledd.

IAS 40

Etter § 7-3 fjerde ledd kunne skadeforsikringsselskaper, i motsetning til livsforsikringsselskaper, fravike opplysningskravene i IAS 40. Ved avvik fra standardens krav, gjaldt opplysningskravene i forskriftens tidligere § 5-9, jf. § 7-3 sjette ledd.

2.2.3 Vurdering og forslag

Adgangen etter overgangsreglen til å fravike opplysningskrav i IFRS gjaldt selskaper utenfor IFRS-konsern, dvs. samme avgrensning som i nåværende § 3-1 om særskilte lettelser fra innregnings- og målereglene i IFRS. Kredittilsynet legger til grunn tilsvarende avgrensning når det gjelder eventuelle fremtidige lettelser fra opplysningskravene - med den endringen som foreslås i punkt 2.3.

Etter Kredittilsynets vurdering bør eventuelle fremtidige lettelser fra opplysningskravene i IFRS være mer begrenset enn etter overgangsregelen. I den forbindelse anføres følgende momenter:

- Selskapene ble ved overgangsregelen innvilget en viss tid til å forberede seg til de nye kravene.
- Opplysningskravene etter standardene overlapper i en del tilfeller krav som fulgte av bestemmelser i forskriften som nå er opphevet.
- Ved utforming av regler om lettelse, vil det ikke være hensiktsmessig å videreføre de tidligere bestemmelsene i forskriften som gjaldt i henhold til overgangsregelen. Krav til opplysninger må i stedet baseres på IFRS
- Det er ønskelig at forsikringsselskapene stilles overfor vesentlig de samme krav til opplysninger.

Kredittilsynet anser at lettelse fra opplysningskravene i IFRS kan være aktuelt i følgende tilfeller:

- Der opplysningskravene, i karakter og/eller omfang, går vesentlig utover tidligere krav etter forskriften samtidig som de fremstår som bebyrdende for selskapene.
- Der oppstillingsplanene etter forskriften gir merinformasjon. Til forskjell fra IFRS stiller årsregnskapsforskriften krav til utarbeidelse av standardiserte og detaljerte oppstillingsplaner. På enkeltområder kan dette tilsi lettelse fra visse av opplysningskravene i IFRS.

Med bakgrunn i en avveining av de ovenstående momentene, foreslås følgende lettelse/regulering:

Det gis adgang til å fravike opplysningskravene i IFRS 4 – likevel slik at det kreves opplysninger i samsvar med nr. 37 bokstav a om regnskapsprinsipper og bokstav d om virkning av endrede forutsetninger, jf. utkast til § 5-6 nytt annet ledd bokstav a.

Det gis, med unntak av opplysninger knyttet til resultatregnskapet (nr. 20) og enkelte krav til opplysninger om virkelig verdi, ikke adgang til å fravike IFRS 7, jf. utkast til § 5-6 nytt annet ledd bokstav b.

Det gis ingen adgang til å fravike opplysningskravene i IAS 37, jf. utkast til § 5-6 nytt annet ledd bokstav c.

Det gis ingen adgang for livsforsikringsselskaper til å fravike opplysningskravene i IAS 40, jf. utkast til § 5-6 nytt annet ledd bokstav d. For skadeforsikringsselskaper gis det adgang til å fravike enkelte krav i IAS 40.

2.3 Børsnoterte selskaper som ikke inngår i konsern

Etter nåværende § 3-1 kan selskaper utenfor IFRS-konsern, på områder som ikke er eksplisitt nevnt i kapittel 3 i forskriften, velge mellom å anvende måle- og innregningskriteriene i IFRS eller regnskapsloven kapittel 4 og 5. Som selskaper utenfor IFRS-konsern anses: (1) forsikringsselskaper som ikke inngår i konsern og (2) forsikringsselskaper som inngår i konsern, men hvor konsernregnskapet ikke utarbeides etter IFRS.

Gjeldende regulering innebærer at også forsikringsselskaper med verdipapirer notert på regulert marked i en EØS-stat (heretter børsnoterte selskaper) som ikke inngår i konsern, kan benytte regnskapsloven kapittel 4 og 5. Konsekvensen av dette er at disse selskapene vil ha større adgang til å fravike måle- og innregningskriteriene i IFRS enn det som gjelder for

selskaper som inngår konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS. Etter Kredittilsynets syn er det ønskelig at selskapene likestilles med hensyn til regnskapsspråk.

I Ot.prp. nr. 72 (2008-2009) foreslås det innført IFRS-plikt for børsnoterte selskaper mv. som ikke har konsernregnskapsplikt. Proposisjonen bygger på Kredittilsynets høringsnotat av 11. desember 2007, hvor det fremgår at forsikringsselskaper ikke omfattes av forslaget, jf. høringsnotatets punkt 3.9.1. Forsikringsselskaper har verken plikt eller adgang til å anvende IFRS fullt ut i selskapsregnskapet, jf. årsregnskapsforskriften § 1-2 annet punktum. Det er derfor ikke naturlig å kreve slik plikt for børsnoterte forsikringsselskaper som ikke er en del av et konsern. Innenfor denne begrensningen vil det imidlertid være i samsvar med forslaget i Ot.prp. nr. 72 å kreve at børsnoterte forsikringsselskaper utenfor konsern, skal utarbeide årsregnskapet i henhold til årsregnskapsforskriftens maksimale IFRS-tilpasning.

Med bakgrunn i ovenstående vurderinger foreslår Kredittilsynet at børsnoterte forsikringsselskaper som ikke inngår i konsern, skal anvende måle- og innregningsreglene i IFRS i samme utstrekning som forsikringsselskaper i IFRS-konsern.

Tilsvarende foreslås det at børsnoterte forsikringsselskaper som ikke inngår i konsern, skal anvende kravene til noteopplysninger i IFRS i samme utstrekning som forsikringsselskaper i IFRS-konsern.

Regelteknisk foreslås dette løst ved en ny bestemmelse i forskriftens kapittel 1, jf. utkast til § 1-5. Kun forsikringsselskaper som omfattes av denne bestemmelsen kan benytte de særskilte lettelsene fra IFRS etter § 3-1 (innregning og måling) og 5-6 nytt annet ledd (noteopplysninger). Det utelukker forsikringsselskaper som inngår i IFRS-konsern og, jf. ovenfor, børsnoterte forsikringsselskaper utenfor konsern.

2.4 Delårsregnskap i fjerde kvartal

Etter årsregnskapsforskriften § 6-1, skal alle forsikringsselskaper utarbeide delårsregnskap for hvert kvartal. Bestemmelsen gjelder enten selskapenes verdipapirer er opptatt til handel på regulert marked eller ikke. Kredittilsynet har lagt til grunn at delårsregnskap for fjerde kvartal er dekket av årsregnskapet, jf. Kredittilsynets rundskriv 11/2006 pkt. 4.11.

Etter lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) § 5-6 skal alle utstedere hvis omsettelige verdipapirer er opptatt til handel på regulert marked, utarbeide halvårsrapport for regnskapsårets seks første måneder. Aksjeutstedere og utstedere av grunnfondsbevis skal i tillegg avlegge kvartalsrapporter¹, jf. forskrift 29. juni 2007 nr. 876 til verdipapirhandelloven (verdipapirforskriften) §§ 5-5 og 5-8.

Kredittilsynet foreslår en presisering av § 6-1 i samsvar med det Kredittilsynet har lagt til grunn i rundskriv 11/2006. For forsikringsselskaper med aksjer opptatt til handel på regulert marked gjelder imidlertid egne regler i verdipapirhandelloven mv. Forslaget begrenses følgelig til øvrige forsikringsselskaper, jf. utkast til § 6-1 nytt annet punktum. Forslaget er identisk med reglene som gjelder for banker og finansieringsforetak, jf. årsregnskapsforskriften for banker og finansieringsforetak § 9-1.

¹ Kvartalsrapporten for annet kvartal utgjør, med de tillegg som følger av verdipapirhandelloven § 5-6, utsteders halvårsrapport, jf. verdipapirforskriften § 5-5 første ledd annet punktum.

3. Banker og finansieringsforetak

Banker og finansieringsforetak som utarbeider årsregnskap etter ordinære regler i regnskapsloven og årsregnskapsforskriften, jf. § 1-3 og 1-3a, skal i notene gi opplysninger om utlån enten etter § 8-6 eller § 8-6a. Det innebærer at bankene kan velge mellom å benytte tidligere notekrav som ikke er tilpasset IFRS (§ 8-6) eller notekrav tilpasset IFRS (§ 8-6a). Kravene kan ses som en overgangsløsning i forbindelse med tilpasningen av reglene for innregning og måling av utlån til IFRS (utlånsforskriften). Etter Kredittilsynets vurdering bør opplysningskravene videre tilpasses IFRS gjennom å kreve opplysninger i samsvar med nåværende § 8-6a, jf. utkast til ny § 8-6.

For øvrig foreslås enkelte tekniske endringer av forskriften, se nærmere omtale i merknadene til utkast til forskriftsendringer i kapittel 5.

4. Verdipapirforetak

4.1 Forenklet anvendelse av IFRS

Verdipapirforetak kan etter gjeldende regler velge mellom å utarbeide årsregnskap etter IFRS eller regnskapslovens og årsregnskapsforskriftens ordinære regler. Ved en inkurie er det i årsregnskapsforskriften ikke åpnet for at verdipapirforetak kan benytte reglene om forenklet anvendelse av IFRS i forskrift av 21. januar 2008 nr 57. Kredittilsynet foreslår at slik adgang gis, jf. utkast til ny § 2-4.

4.2 Regnskapslovens bestemmelser for små foretak

4.2.1 Gjeldende regler

Årsregnskapsforskriften inneholder tilleggs- og unntaksbestemmelser til regnskapsloven. Regnskapslovens bestemmelser gjelder med mindre annet følger av forskriften. Forskriften inneholder ingen begrensninger av muligheten til å anvende regnskapslovens regler for små foretak. På tidspunktet for fastsettelsen av forskriften, kunne verdipapirforetak (som ikke er kredittinstitusjon) kun organiseres som allmennaksjeselskaper. Etter regnskapsloven § 1-5 nr. 1 er allmennaksjeselskaper å betrakte som store selskaper. Reglene om små foretak i regnskapsloven kom således ikke til anvendelse.

Reglene for organisering av verdipapirforetak ble endret med lov av 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel, slik at verdipapirforetak nå også kan organiseres som aksjeselskap, jf. § 9-8. Dette innebærer at verdipapirforetak som er aksjeselskap kan anvende reglene for små foretak.

De viktigste områder hvor det er ulike regler for små foretak og ordinære foretak er:

- Små foretak kan fravike de grunnleggende prinsippene om opptjening og sammenstilling (inntektsføring og kostnadsføring) når dette anses som god regnskapsskikk for små foretak, jf. regnskapsloven (rskl.) § 4-1 annet ledd

- Små foretak kan unnlate regnskapsføring av aksjebasert betaling, pensjonskostnader og leieavtaler, jf. rskl. §§ 5-9a, 5-10 og 5-11
- Små foretak kan benytte kontinuitet ved fusjon og fisjon, jf. rskl. § 5-16
- Det er enkelte vurderingsregler som ikke er obligatoriske for små foretak som ikke utarbeider konsernregnskap:
 - Investeringer i tilknyttet selskap og datterselskap, jf. rskl. § 5-17
 - Deltakelse i felleskontrollert virksomhet, jf. rskl. 5-18
 - Konserndannelse, jf. rskl. 5-19
- Små foretak kan unnlate å omarbeide sammenligningstallene, jf. rskl. § 6-6
- Det er et mindre omfang av pliktige noteopplysninger for små foretak (rskl. § 7-35 til § 7-45). Dette må imidlertid ses i sammenheng med årsregnskapsforskriftens krav, som er strengere på områder som regnskapsprinsipper, finansiell risiko mv.

4.2.2 Vurdering og forslag

Kredittilsynet anser av hensyn til sammenlignbarhet at verdipapirforetak bør stilles overfor de samme regnskapsreglene enten foretakene er organisert som allmennaksjeselskap eller aksjeselskap. Dette da kundene og andre interessenter bør tilgodeses med de samme opplysninger om foretaket som tidligere, selv om foretakene nå kan være organisert som aksjeselskaper. Videre tilsier hensynet til kapitaldekningsrapporteringen at verdipapirforetak som er små foretak bør følge de samme innregnings- og måleregler som gjelder for andre verdipapirforetak.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås en bestemmelse i forskriften som uttrykker at reglene for små foretak i regnskapsloven ikke kommer til anvendelse, jf. utkast til § 1-1 nytt annet ledd. Kredittilsynet ber spesielt om synspunkter på dette punktet, da dette kan være byrdefullt spesielt for de minste foretakene. En mulig justering av forslaget kan være å unnta verdipapirforetak som kun driver ordreformidling og investeringsrådgivning, jf. verdipapirhandelloven § 9-2 annet ledd nr. 1 og 5.

5. Merknader til utkast til forskriftsendringer

Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskapsforskrift m.m. for forsikringsselskaper

Til ny § 1-5

Bestemmelsen avgrenser hvilke selskaper som kan benytte de særskilte lettelsene fra IFRS etter § 3-1 og 5-6 nytt annet ledd.

Til § 3-1

Det vises til omtale i punkt 2.3.

Til opphevelse av § 3-2a

Bestemmelsen ble tatt inn som følge av at deler av endret IAS 1 ble gjort gjeldende fra 2008, mens endringene i IAS 1 i EU først ble gjort gjeldende fra 2009.

Til § 3-3

Teknisk endring for å sikre en mer presis regulering.

Til § 3-13 første punktum

Teknisk endring for å sikre en mer presis regulering.

Til § 4-4 post 19.1 og 19.2

Begrepsmessig endring.

Til opphevelse av § 4-4 post 19.8

Posten er ikke virksom og foreslås derfor fjernet.

Til § 4-6 post 5.3 og post 6.6

Teknisk endring for å bringe ordlyden i samsvar med reguleringen i forsikringslovgivningen.

Til opphevelse av § 4-6 post 12.6

Presentasjon av rentekostnader under hovedposten "Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen" fremstår ikke som en naturlig plassering i resultatregnskapet. Det foreslås derfor at posten fjernes. Rentekostnader føres i stedet i post 14.2 "Andre kostnader".

Til § 4-6 post 19.1 og 19.2

Begrepsmessig endring for å klargjøre at endringer i verdiregulert beløp på eierbenyttet eiendom mv. føres brutto i post 19.1. Eventuelle tilhørende justeringer av forsikringsforpliktelsene føres i post 19.8 (nåværende post 19.9). For å oppnå entydig begrepsbruk foreslås det tilsvarende endring av ordlyden i post 19.2.

Til opphevelse av § 4-6 post 19.8

Posten er ikke virksom og foreslås derfor fjernet.

Til § 4-7 nr. 3

Endring som innebærer at gjenforsikringsandeler av forsikringsforpliktelser skal føres i ny post 7a og 8a. Post 3 skal ikke lenger benyttes.

Til § 4-7 ny post 7a og 8a

Etter forskrift 17. desember 2007 nr. 1457 om livsforsikringsselskapers og pensjonsforetaks kapitalforvaltning § 3-2 første ledd nr. 10, jf. § 4-2, inngår gjenforsikringsandeler av forsikringsforpliktelser i kundeporteføljene. Det foreslås derfor at det tas inn to nye poster i balansen, jf. årsregnskapsforskriften § 4-7. I post 7a føres gjenforsikringsandeler knyttet til kontraktsfastsatte forsikringsforpliktelser, jf. balansepost 12. I post 8a føres gjenforsikringsandeler knyttet til særskilt investeringsportefølje, jf. balansepost 13.

Til § 4-17 første ledd annet punktum og annet ledd

Teknisk endring for å bringe ordlyden i samsvar med reguleringen i forsikringslovgivningen.

Til § 4-19 nytt annet punktum i første, annet og fjerde ledd

Teknisk endring som klargjør at posten(e) ikke omfatter de deler av avkastningsresultatet som føres som justering av forsikringsforpliktelser under andre resultatkomponenter.

Til § 5-1 annet ledd

Endringen innebærer at det også ved anvendelse av den utvidede adgangen i § 3-1 til å fravike innregnings- og målereglene i IFRS, skal gis opplysninger om hvilke forenklinger som er benyttet.

Til § 5-4 første ledd første punktum

Teknisk endring med bakgrunn i endret nummerering i IAS 1 samt klargjøring av at bestemmelsen også krever opplysninger om viktige kilder til estimeringsusikkerhet i samsvar med IAS 1.

Til § 5-6 nytt annet ledd

Annet ledd innebærer at forsikringsselskaper som omfattes av § 1-5, kan fravike enkelte av opplysningskravene i IFRS som etter tredje ledd er pliktige for øvrige forsikringsselskaper. Det vises til nærmere omtale i punkt 2.2, se særlig punkt 2.2.3.

Til § 5-9

Teknisk endring som har sammenheng med endringene i § 5-6.

Til § 6-1 nytt annet punktum

Det vises til omtale i punkt 2.4.

Til opphevelse av § 7-3

Overgangsreglene er ikke lenger virksomme og foreslås derfor fjernet.

Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike

Til § 1-3

Ordlyden "utlandet" i nåværende bestemmelse indikerer et videre anvendelsesområde enn medlemsstat [EØS-stat], noe som antagelig var utilsiktet ved fastsettelsen av bestemmelsen. Det vises i den forbindelse til at plikten til å utarbeide konsernregnskap i samsvar med IFRS etter regnskapsloven § 3-9 er begrenset til selskaper med noterte verdipapirer i en medlemsstat.

Til opphevelse av § 3-2 annet ledd siste punktum

Bestemmelsen er utdatert og foreslås derfor fjernet.

Til opphevelse av § 8-6

Det vises til omtale i punkt 3.

Til ny § 8-6

Det vises til omtale i punkt 3.

Til § 8A-2 nytt annet punktum

Teknisk endring for å klargjøre at selskaper som ikke utarbeider egenkapitaloppstilling i samsvar med IFRS, skal gi opplysninger om endringer i egenkapitalen i henhold til årsregnskapsforskriften § 8-3.

Til § 8A-4 første ledd

Teknisk endring som følge av at bestemmelsen kun inneholder fem ledd.

Til § 8A-4 fjerde ledd bokstav a

Teknisk endring med bakgrunn i endret nummerering i IAS 1.

Til opphevelse av § 9-2 fjerde ledd

Bestemmelsen er utdatert og foreslås derfor fjernet.

Til opphevelse av § 10-3

Overgangsreglene er ikke lenger virksomme og foreslås derfor fjernet.

Merknader til utkast til endringer i forskrift om årsregnskap m.m. for verdipapirforetak

Til § 1-1 nytt annet ledd

Det vises til omtale i punkt 4.1.

Til ny § 2-4

Det vises til omtale i punkt 4.2.

6. Utkast til forskriftsendringer

Utkast til forskrift om endringer av forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper, forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike og forskrift av 23. august 1999 nr. 957 om årsregnskap m.m. for verdipapirforetak

I.

I forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241 om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper

Ny § 1-5 skal lyde:

§ 1-5. *Utvidet adgang til å fravike internasjonale regnskapsstandarder*

(1) *Den utvidede adgangen i § 3-1 til å fravike reglene for innregning og måling i IFRS gjelder kun for:*

- a. *Selskaper som ikke inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter internasjonale regnskapsstandarder i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og*
- b. *Selskaper som ikke har verdipapirer notert på regulert marked i en medlemsstat [EØS-stat]*

(2) *Den begrensede plikten i § 5-6 annet ledd til å gi opplysninger i noter i samsvar med IFRS gjelder kun for selskaper som nevnt i denne paragrafs første ledd. For øvrige selskaper gjelder kravene i § 5-6 tredje ledd.*

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Utvidet adgang til å fravike IFRS*

(1) *Selskaper som nevnt i § 1-5, skal følge bestemmelsene om innregning og måling i dette kapittel og kan for øvrig anvende regnskapsloven kapittel 4 og 5.*

§ 3-2a oppheves.

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3. *Finansielle instrumenter*

(1) *Finansielle instrumenter skal innregnes og måles i samsvar med IAS 39 med unntak av finansielle instrumenter som ikke omfattes av standardens virkeområde, jf. IAS 39.2.*

§ 3-13 første punktum skal lyde:

Finansielle instrumenter skal innregnes og måles i samsvar med IAS 39 med unntak av finansielle instrumenter som ikke omfattes av standardens virkeområde, jf. IAS 39.2.

§ 4-4 post 19.1 skal lyde:

Verdireguleringer – eiendom, anlegg og utstyr

§ 4-4 post 19.2 skal lyde:

Verdireguleringer – immaterielle eiendeler

§ 4-4 post 19.8 oppheves. Post 19.9 blir ny post 19.8.

§ 4-6 post 5.3 skal lyde:

Overføring av premiereserve og *tilleggsavsetninger til* andre forsikringsselskaper/pensjonskasser

§ 4-6 post 6.6 skal lyde:

Overføring av *tilleggsavsetninger fra* andre forsikringsselskaper/pensjonskasser

§ 4-6 post 12.6 oppheves.

§ 4-6 post 19.1 skal lyde:

Verdireguleringer – eiendom, anlegg og utstyr

§ 4-6 post 19.2 skal lyde:

Verdireguleringer – immaterielle eiendeler

§ 4-6 post 19.8 oppheves. Post 19.9 og 19.10 blir nye post 19.8 og 19.9.

§ 4-7 nr. 3 skal lyde:

3. [opphevet]

§ 4-7 ny post 7a skal lyde:

7a. Gjensikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen

§ 4-7 ny post 8a skal lyde:

8a. Gjensikringsandel av forsikringsforpliktelser i investeringsvalgporteføljen

§ 4-17 første ledd annet punktum skal lyde:

Overskytende *tilleggsavsetninger føres* under resultatpost 6.6.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Resultatpost 5.3 «Overføring av premiereserve og *tilleggsavsetninger til* andre forsikringsselskaper/pensjonskasser» omfatter alle midler som er knyttet til forsikringskontrakten ved opphør.

§ 4-19 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Post 8 omfatter likevel ikke beløp som skal føres som justering av forsikringsforpliktelsene i post 19.8.

§ 4-19 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Post 8.1 omfatter likevel ikke beløp som skal føres som justering av forsikringsforpliktelsene i post 19.8.

§ 4-19 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

Post 8.3 omfatter likevel ikke beløp som skal føres som justering av forsikringsforpliktelsene i post 19.8.

§ 5-1 annet ledd skal lyde:

(2) Det skal gis opplysninger om hvilke forenklinger fra IFRS etter denne forskrift § 3-1, 3-2b og § 3-12a som er benyttet.

Overskriften i § 5-4 skal lyde:

Opplysninger om regnskapsprinsipper *mv.*

§ 5-4 første ledd første punktum skal lyde:

Det skal gis opplysninger om viktige regnskapsprinsipper og viktige kilder til *estimeringsusikkerhet* i samsvar med IAS 1.117-133.

§ 5-6 skal lyde:

§ 5-6. *Noteopplysninger som følger av internasjonale regnskapsstandarder og forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder*

(1) Krav etter internasjonale regnskapsstandarder om opplysninger i noter til årsregnskapet kan fravikes *med de unntak som følger av annet og tredje ledd.*

(2) *Selskaper som nevnt i § 1-5, skal gi opplysninger i henhold til:*

a. *IFRS 4 nr. 37 a og d*

b. *IFRS 7 nr. 6-19, nr. 21-26, nr. 27B a, nr. 29, nr. 30 b, nr. 31-42 og tilhørende bestemmelser i standardens vedlegg B*

c. *IAS 37*

d. *IAS 40 for livsforsikringsselskaper og IAS 40 nr. 75 a, d, e, nr. 76, nr. 78 a-b og nr. 79 a-d for skadeforsikringsselskaper*

e. *Forskrift 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 4-2 nr. 1-4 og nr. 7-19*

(3) *Øvrige selskaper skal gi opplysninger i henhold til:*

a. *IFRS 4*

b. *IFRS 7*

c. *IAS 37*

d. *IAS 40*

e. *Forskrift 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 4-2 nr. 1-4 og nr. 7-19*

(4) Ved fravikelse etter første ledd skal det gis opplysninger i henhold til følgende krav i forskrift 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder: § 4-4 til § 4-12 og § 4-14 til § 4-25.

§ 5-9 skal lyde

§ 5-9. *Investeringsiendommer*

(1) Det skal gis opplysninger om investeringseiendommer i samsvar med IAS 40 i den utstrekning som følger av § 5-6 annet ledd bokstav d og tredje ledd bokstav d.

§ 6-1 nytt annet punktum skal lyde:

Selskaper hvis verdipapirer ikke er opptatt til handel på regulert marked, kan unnlate å utarbeide delårsregnskap for fjerde kvartal.

Nåværende § 6-1 annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 7-3 oppheves.

II.

I forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike gjøres følgende endringer:

§ 1-3 skal lyde:

Institusjoner som inngår i konsern med *verdipapirer notert på regulert marked i en medlemsstat [EØS-stat]*, skal utarbeide selskapsregnskap enten etter regnskapsloven § 3-9 tredje ledd eller etter denne forskrift § 1-5.

§ 3-2 annet ledd siste punktum oppheves.

§ 8-6 oppheves.

§ 8-6a blir ny § 8-6 og skal lyde:

§ 8-6. Utlån

Det skal gis opplysninger om utlån i henhold til IFRS 7 om:

- a) kredittrisiko (7.34-38)
- b) virkelig verdi (7.25-30)
- c) resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap (7.20d)
- d) spesifikasjon av periodens endringer i nedskrivninger på utlån (7.16)

§ 8A-2 nytt annet punktum skal lyde:

Ved fravik skal det gis opplysninger i samsvar med § 8-3 i denne forskrift, jf. § 8A-4 annet ledd.

§ 8A-4 første ledd skal lyde:

Regnskapsloven kapittel 7 om noteopplysninger gjelder med de unntak og tillegg som følger av annet ledd til *femte* ledd.

§ 8A-4 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

IAS 1.117-133

§ 9-2 fjerde ledd oppheves.

§ 10-3 oppheves.

III.

I forskrift av 23. august 1999 nr. 957 om årsregnskap m.m. for verdipapirforetak gjøres følgende endringer:

§ 1-1 nytt annet ledd skal lyde:

Regnskapslovens bestemmelser om små foretak gjelder ikke institusjoner som nevnt i første ledd.

Ny § 2-4 skal lyde:

§ 2-4. Valg av regnskapsmodell

Foretak som nevnt i § 1-1 kan utarbeide selskapsregnskap etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd, forskrift 21. januar 2008 nr 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder eller ordinære regler i regnskapsloven og denne forskrift. Tilsvarende gjelder ved utarbeidelse av konsernregnskap for foretak som ikke omfattes av forordning (EF) nr. 1606/2002 artikkel 4.

Nåværende § 2-4 blir § 2-5.

Vedlegg: IFRS pr. 1. januar 2009 og enkelte senere endringer

IFRS pr. 1. januar 2009

Engelsk konsolidert versjon av IFRS er tilgjengelig på IASBs hjemmeside www.iasb.org under rubrikken "IFRSs". For å gå rett til den aktuelle siden benyttes linken www.iasb.org/IFRSs/IFRS.htm. Tilgang til de enkelte standardene og tolkningsuttalelsene fås ved registrering (klikk "register") av e-postadresse og passord. Standardene mv. er oppdatert pr. 1. januar 2009.

Senere endringer i IFRS 7 og IFRS 4

IASB vedtok i mars 2009 enkelte endringer i IFRS 7 (avsnitt 27 og 39, nye avsnitt 27A og B samt vedlegg B) og en mindre justering i IFRS 4 (avsnitt 39) knyttet til endringene i IFRS 7. Endringene har virkning fra og med 1. januar 2009. Foreløpig er de ikke tatt inn som en del av EU-retten. Siden høringsnotatet delvis innarbeider endringene gjengis endringene her:

Amendments to International Financial Reporting Standard 7 *Financial Instruments: Disclosures*

In the Introduction, paragraph IN5A is added.

Introduction

Main features of the IFRS

IN5A Amendments to the IFRS, issued in March 2009, require enhanced disclosures about fair value measurements and liquidity risk. These have been made to address application issues and provide useful information to users.

Paragraph 27 is amended (new text is underlined and deleted text is struck through). Paragraphs 27A and 27B are added.

Significance of financial instruments for financial position and performance

Other disclosures

Fair value

27 An entity shall disclose for each class of financial instruments:-

- (a) the methods and, when a valuation technique is used, the assumptions applied in determining fair values of each class of financial assets or financial liabilities. For example, if applicable, an entity discloses information about the assumptions relating to prepayment rates, rates of estimated credit losses, and interest rates or discount rates. If there has been a change in valuation technique, the entity shall disclose that change and the reasons for making it.

~~(b) whether fair values are determined, in whole or in part, directly by reference to published price quotations in an active market or are estimated using a valuation technique (see paragraphs AG71–AG79 of IAS 39);~~

~~(c) whether the fair values recognised or disclosed in the financial statements are determined in whole or in part using a valuation technique based on assumptions that are not supported by prices from observable current market transactions in the same instrument (ie without modification or repackaging) and not based on available observable market data. For fair values that are recognised in the financial statements, if changing one or more of those assumptions to reasonably possible alternative assumptions would change fair value significantly, the entity shall state this fact and disclose the effect of those changes. For this purpose, significance shall be judged with respect to profit or loss, and total assets or total liabilities, or, when changes in fair value are recognised in other comprehensive income, total equity;~~

~~(d) if (c) applies, the total amount of the change in fair value estimated using such a valuation technique that was recognised in profit or loss during the period;~~

27A To make the disclosures required by paragraph 27B an entity shall classify fair value measurements using a fair value hierarchy that reflects the significance of the inputs used in making the measurements. The fair value hierarchy shall have the following levels:

- (a) quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities (Level 1);
- (b) inputs other than quoted prices included within Level 1 that are observable for the asset or liability, either directly (ie as prices) or indirectly (ie derived from prices) (Level 2); and
- (c) inputs for the asset or liability that are not based on observable market data (unobservable inputs) (Level 3).

The level in the fair value hierarchy within which the fair value measurement is categorised in its entirety shall be determined on the basis of the lowest level input that is significant to the fair value measurement in its entirety. For this purpose, the significance of an input is assessed against the fair value measurement in its entirety. If a fair value measurement uses observable inputs that require significant adjustment based on unobservable inputs, that measurement is a Level 3 measurement. Assessing the significance of a particular input to the fair value measurement in its entirety requires judgement, considering factors specific to the asset or liability.

27B For fair value measurements recognised in the statement of financial position an entity shall disclose for each class of financial instruments:

- (a) the level in the fair value hierarchy into which the fair value measurements are categorised in their entirety, segregating fair value measurements in accordance with the levels defined in paragraph 27A.
- (b) any significant transfers between Level 1 and Level 2 of the fair value hierarchy and the reasons for those transfers. Transfers into each level shall be disclosed and discussed separately from transfers out of each level. For this purpose, significance shall be judged with respect to profit or loss, and total assets or total liabilities.
- (c) for fair value measurements in Level 3 of the fair value hierarchy, a reconciliation from the beginning balances to the ending balances, disclosing separately changes during the period attributable to the following:
 - (i) total gains or losses for the period recognised in profit or loss, and a description of where they are presented in the statement of comprehensive income or the separate income statement (if presented);
 - (ii) total gains or losses recognised in other comprehensive income;
 - (iii) purchases, sales, issues and settlements (each type of movement disclosed separately); and
 - (iv) transfers into or out of Level 3 (eg transfers attributable to changes in the observability of market data) and the reasons for those transfers. For significant transfers, transfers into Level 3 shall be disclosed and discussed separately from transfers out of Level 3.
- (d) the amount of total gains or losses for the period in (c)(i) above included in profit or loss that are attributable to gains or losses relating to those assets and liabilities held at the end of the reporting period and a description of where those gains or losses are presented in the statement of comprehensive income or the separate income statement (if presented).
- (e) for fair value measurements in Level 3, if changing one or more of the inputs to reasonably possible alternative assumptions would change fair value significantly, the entity shall state that fact and

disclose the effect of those changes. The entity shall disclose how the effect of a change to a reasonably possible alternative assumption was calculated. For this purpose, significance shall be judged with respect to profit or loss, and total assets or total liabilities, or, when changes in fair value are recognised in other comprehensive income, total equity.

An entity shall present the quantitative disclosures required by this paragraph in tabular format unless another format is more appropriate.

Paragraph 39 is amended (new text is underlined and deleted text is struck through). Paragraph 44G is added.

Liquidity risk

39 An entity shall disclose:

- (a) a maturity analysis for non-derivative financial liabilities (including issued financial guarantee contracts) that shows the remaining contractual maturities, ~~and~~
- (b) a maturity analysis for derivative financial liabilities. The maturity analysis shall include the remaining contractual maturities for those derivative financial liabilities for which contractual maturities are essential for an understanding of the timing of the cash flows (see paragraph B11B).
- ~~(b)~~(c) a description of how it manages the liquidity risk inherent in (a) and (b).

Effective date and transition

44G *Improving Disclosures about Financial Instruments* (Amendments to IFRS 7), issued in March 2009, amended paragraphs 27, 39 and B11 and added paragraphs 27A, 27B, B10A and B11A–B11F. An entity shall apply those amendments for annual periods beginning on or after 1 January 2009. In the first year of application, an entity need not provide comparative information for the disclosures required by the amendments. Earlier application is permitted. If an entity applies the amendments for an earlier period, it shall disclose that fact.

Appendix A Defined terms

The following term is amended: new text is underlined.

liquidity risk

The risk that an entity will encounter difficulty in meeting obligations associated with financial liabilities that are settled by delivering cash or another financial asset.

Appendix B Application guidance

A heading and paragraph B11 are amended (new text is underlined and deleted text is struck through). Paragraphs B10A and B11A–B11F are added and paragraphs B12–B16 are deleted. Paragraphs B12 and

B13 are replaced by paragraph B11C(a) and (b). Paragraphs B14 and B16 are replaced by paragraph B11D.

Nature and extent of risks arising from financial instruments (paragraphs 31–42)

Contractual maturity analysis–Quantitative liquidity risk disclosures (paragraphs 34(a) and 39(a) and (b))

- B10A In accordance with paragraph 34(a) an entity discloses summary quantitative data about its exposure to liquidity risk on the basis of the information provided internally to key management personnel. An entity shall explain how those data are determined. If the outflows of cash (or another financial asset) included in those data could either:
- (a) occur significantly earlier than indicated in the data, or
 - (b) be for significantly different amounts from those indicated in the data (eg for a derivative that is included in the data on a net settlement basis but for which the counterparty has the option to require gross settlement),
- the entity shall state that fact and provide quantitative information that enables users of its financial statements to evaluate the extent of this risk unless that information is included in the contractual maturity analyses required by paragraph 39(a) or (b).
- B11 In preparing the ~~contractual maturity analyses~~ ~~analysis for financial liabilities~~ required by paragraph 39(a) ~~and (b)~~ an entity uses its judgement to determine an appropriate number of time bands. For example, an entity might determine that the following time bands are appropriate:
- (a) not later than one month;
 - (b) later than one month and not later than three months;
 - (c) later than three months and not later than one year; and
 - (d) later than one year and not later than five years.
- B11A In complying with paragraph 39(a) and (b), an entity shall not separate an embedded derivative from a hybrid (combined) financial instrument. For such an instrument, an entity shall apply paragraph 39(a).
- B11B Paragraph 39(b) requires an entity to disclose a quantitative maturity analysis for derivative financial liabilities that shows remaining contractual maturities if the contractual maturities are essential for an understanding of the timing of the cash flows. For example, this would be the case for:
- (a) an interest rate swap with a remaining maturity of five years in a cash flow hedge of a variable rate financial asset or liability.
 - (b) all loan commitments.
- B11C Paragraph 39(a) and (b) requires an entity to disclose maturity analyses for financial liabilities that show the remaining contractual maturities for some financial liabilities. In this disclosure:
- (a) when a counterparty has a choice of when an amount is paid, the liability is allocated to the earliest period in which the entity can be required to pay. For example, financial liabilities that an entity can be required to repay on demand (eg demand deposits) are included in the earliest time band. [includes text from deleted paragraph B12]
 - (b) when an entity is committed to make amounts available in instalments, each instalment is allocated to the earliest period in which the entity can be required to pay. For example, an undrawn loan commitment is included in the time band containing the earliest date it can be drawn down. [text from deleted paragraph B13]
 - (c) for issued financial guarantee contracts the maximum amount of the guarantee is allocated to the earliest period in which the guarantee could be called.
- B11D The contractual amounts disclosed in the maturity analyses as required by paragraph 39(a) and (b) are the contractual undiscounted cash flows, for example:
- (a) gross finance lease obligations (before deducting finance charges);
 - (b) prices specified in forward agreements to purchase financial assets for cash;
 - (c) net amounts for pay-floating/receive-fixed interest rate swaps for which net cash flows are exchanged;

- (d) contractual amounts to be exchanged in a derivative financial instrument (eg a currency swap) for which gross cash flows are exchanged; and
- (e) gross loan commitments.

Such undiscounted cash flows differ from the amount included in the statement of financial position because the amount in that statement is based on discounted cash flows. When the amount payable is not fixed, the amount disclosed is determined by reference to the conditions existing at the end of the reporting period. For example, when the amount payable varies with changes in an index, the amount disclosed may be based on the level of the index at the end of the period. [includes text from deleted paragraphs B14 and B16]

B11E Paragraph 39(c) requires an entity to describe how it manages the liquidity risk inherent in the items disclosed in the quantitative disclosures required in paragraph 39(a) and (b). An entity shall disclose a maturity analysis of financial assets it holds for managing liquidity risk (eg financial assets that are readily saleable or expected to generate cash inflows to meet cash outflows on financial liabilities), if that information is necessary to enable users of its financial statements to evaluate the nature and extent of liquidity risk.

B11F Other factors that an entity might consider in providing the disclosure required in paragraph 39(c) include, but are not limited to, whether the entity:

- (a) has committed borrowing facilities (eg commercial paper facilities) or other lines of credit (eg stand-by credit facilities) that it can access to meet liquidity needs;
- (b) holds deposits at central banks to meet liquidity needs;
- (c) has very diverse funding sources;
- (d) has significant concentrations of liquidity risk in either its assets or its funding sources;
- (e) has internal control processes and contingency plans for managing liquidity risk;
- (f) has instruments that include accelerated repayment terms (eg on the downgrade of the entity's credit rating);
- (g) has instruments that could require the posting of collateral (eg margin calls for derivatives);
- (h) has instruments that allows the entity to choose whether it settles its financial liabilities by delivering cash (or another financial asset) or by delivering its own shares; or
- (i) has instruments that are subject to master netting agreements. [includes text from deleted paragraph IG31]

~~B12-B16 [Deleted] When a counterparty has a choice of when an amount is paid, the liability is included on the basis of the earliest date on which the entity can be required to pay. For example, financial liabilities that an entity can be required to repay on demand (eg demand deposits) are included in the earliest time band.~~

B13 When an entity is committed to make amounts available in instalments, each instalment is allocated to the earliest period in which the entity can be required to pay. For example, an undrawn loan commitment is included in the time band containing the earliest date it can be drawn down.

B14 The amounts disclosed in the maturity analysis are the contractual undiscounted cash flows, for example:

- ~~(a) gross finance lease obligations (before deducting finance charges);~~
- ~~(b) prices specified in forward agreements to purchase financial assets for cash;~~
- ~~(c) net amounts for pay-floating/receive-fixed interest rate swaps for which net cash flows are exchanged;~~
- ~~(d) contractual amounts to be exchanged in a derivative financial instrument (eg a currency swap) for which gross cash flows are exchanged; and~~
- ~~(e) gross loan commitments.~~

~~Such undiscounted cash flows differ from the amount included in the statement of financial position because the amount in the statement of financial position is based on discounted cash flows.~~

B15 If appropriate, an entity shall disclose the analysis of derivative financial instruments separately from that of non-derivative financial instruments in the contractual maturity analysis for financial liabilities required by paragraph 39(a). For example, it would be appropriate to distinguish cash flows from derivative financial instruments and non-derivative financial instruments if the cash flows arising from the derivative financial instruments are settled gross. This is because the gross cash outflow may be accompanied by a related inflow.

B16 When the amount payable is not fixed, the amount disclosed is determined by reference to the conditions existing at the end of the reporting period. For example, when the amount payable varies with changes in an index, the amount disclosed may be based on the level of the index at the end of the reporting period.

Amendment to International Financial Reporting Standard 4 *Insurance Contracts*

Paragraph 39(d) is amended (new text is underlined and deleted text is struck through).

Disclosure

Nature and extent of risks arising from insurance contracts

- 39 (d) information about credit risk, liquidity risk and market risk that paragraphs 31–42 of IFRS 7 would require if the insurance contracts were within the scope of IFRS 7. However:
- (i) an insurer need not provide the maturity ~~analysis~~ analyses required by paragraph 39(a) and (b) of IFRS 7 if it discloses information about the estimated timing of the net cash outflows resulting from recognised insurance liabilities instead. This may take the form of an analysis, by estimated timing, of the amounts recognised in the statement of financial position.
 - (ii) ...